

VINERI • 2 MAI 2014 • ANUL LXIV NR. 18

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Absolvenții Liceului „N. Bălcescu” în prag de sărbătoare
„Amintiri” din Jula în tablourile pictorului Ioan Precup
Concert pascal oferit de mici și mari pentru românii din Jula

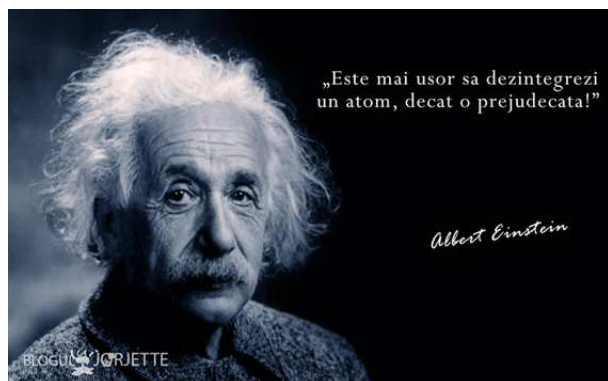

CALENDAR ORTODOX

5 mai, luni, Sf. M. Mc. Irina; Sf. Mc. Neofit, Gaie și Gaian.
6 mai, marți, Sf. și Dreptul Iov; Sf. Cuv. Mamant, Pahomie și Ilarion.
7 mai, miercuri, Arătarea semnului Sf. Cruci pe cer la Ierusalim; Sf. Mc. Acachie și Codrat.
8 mai, joi, †) Sf. Ap. și Ev. Ioan; Sf. Cuv. Arsenie cel Mare; Sf. Emilia.
9 mai, vineri, Aducerea moaștelor Sf. Ier. Nicolae la Bari.
10 mai, sâmbătă, Sf. Ap. Simon Zilotul; Sf. Cuv. Isihie Mărt. și Lavrentie.
11 mai, duminică, Sf. Sfințit Mc. Mochie; Sf. Chiril și Metodie, apostolii slavilor. Duminica a IV-a după Paști (a Slăbănogului de la Vitezda).

Gândurile săptămânii

„Când spun adevărul nu o fac ca să îi conving pe cei care nu îl știu, ci pentru a-i apăra pe cei care îl știu.”
William Blake

„Nu prea știu de ce-ți scriu. Simt că am mare nevoie de o prietenie căreia să-i încredințez nimicurile ce mi se întâmplă. Poate că-mi scriu chiar mie.”

Antoine de Saint Exupery

„E mai bine să fii invidiat decât compătimit.”

Herodot

„Foarte puțini oameni pot să onoreze fără invidie un prieten care a prosperat.”

Aeschylus

„Educația nu măsoară cât de mult ai memorat sau cât de multe știi. Educația reprezintă capacitatea de a face diferența între lucrurile pe care le știi și cele pe care nu le știi.”

Anatole France

„Întotdeauna cel mai bine este să spui adevărul – asta, bineînțeles, dacă nu ești un foarte bun mincinos.”

Jerome K. Jerome

„Lucrurile nu sunt greu de făcut. Greu este să te pui în poziția de a le face.”

Constantin Brâncuși

„Florile sunt simboluri frumoase ale naturii prin care ne arată cât de mult ne iubește.”

Goethe

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe
Departamentul Politici pentru
Relația cu Românii de Pretutindeni

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

Jula

Maria Berényi rămâne director al Institutului de Cercetări

Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria și-a ținut săptămânata trecută ședința Adu-nării generale. Pe ordinea de zi au figurat: aprecierea dosarelor de concurs so-site pentru ocuparea postului de director al Institutului de Cercetări al Românii din Ungaria și alegerea directorului; darea de seamă a activității Comunității și Institutului pe anul 2013 și dezbateră planului de muncă pe anul 2014.

La concursul publicat pe 14 martie 2014 pentru ocuparea postului de director al ICRU a sosit un

singur dosar, cel al directorului actual, dr. Maria Berényi, care a fost reealeasă în această funcție și pentru următorii 3 ani, ne-a informat doamna Elena Csobai, președinta Comunității Cercetătorilor. Maria Berényi este originară din Micherechi, azi trăiește în Budapesta, și conduce Institutul de Cercetări de la înființarea sa în anul 1993. Institutul a trecut atât prin perioade mai grele (mai ales din punct de vedere financiar) cât și mai liniștite. Anul 2013 a fost un an mai rodnic, deoarece datorită unui sprijin consistent din

partea Ministerului Resurselor Umane de la Budapesta, s-au putut edita 10 noi volume despre istoria, limba, etnografia românii din Ungaria.

Comunitatea și Institutul își propune pentru acest an editarea publicațiilor tradiționale (Izvorul, Lumina și Simpozion), organizarea simpozionului anual, contribuie la realizarea unei expoziții permanente bisericești, care se va deschide, conform planurilor, în prima parte a acestui an, la Jula, într-o clădire cumpărată de Episcopia Română din Ungaria. E.ș.

Burse de cercetare–documentare de la DPRRP

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, de la București, anunță deschiderea sesiunii de finanțare pentru acordarea burselor din fondurile alocate pentru sprijinirea românii de pretutindeni.

În anul 2014, DPRRP va

acorda un număr de 3 burse de cercetare–documentare. În perioada 28 aprilie – 9 mai 2014, solicitanții sunt invitați să depună dosarul de solicitare a bursei fie personal, fie prin corespondență recomandată sau curier la sediul DPRRP, B-dul. Primăverii, nr. 22, sector 1, cod poștal

011972, București, România. Termenul limită de depunere a solicitărilor este 9 mai 2014 (data poștei), la sediul instituției pot fi depuse, zilnic, până la orele 16.00. Formularul de acordare a bursei, precum și normele aferente pot fi accesate pe site-ul instituției: www.dprp.gov.ro.

Poza săptămânii

– la uite ce motor am! Vrei să ne plimbăm?

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Flori de salcâm
(foto: internet)

O decizie ofensatoare pentru comunitatea românească julană

Consiliul Local din Julia s-a întrunit în ședință în ziua de 24 aprilie. Cu toate că în ziua dinaintea ședinței pe ordinea de zi încă nu a figurat problema predării grădiniței românești la ATRU, la ședința din joia trecută ultimul punct, cel de-al 16-lea, a constat din predarea grădiniței din Orașul Mare Românesc din Julia către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria.

La ședința Consiliului Local au fost de față cadrele didactice de la grădiniță, dar a fost reprezentată și Autogovernarea Românească din Julia, în persoana președintelui dr. Ioan Ciotea. De la ședință au lipsit însă reprezentanții Autogovernării pe Țară. În numele Autogovernării Românești, dl. Ioan Ciotea le-a mulțumit părinților și pedagogilor de la grădinița din Orașul Mare Românesc din Julia pentru ideea de susținere, ca grădinița să fie preluată de către Autogovernarea Românească locală. Discuțiile au fost fermentate, cerându-și cuvântul să reacționeze mai mulți consilieri julan. Consilierul Leel-Össy Gábor și-a cerut scuze de la pedagogii prezenți pentru neatenția lor, deoarece acest subiect având o importanță mare, ar fi trebuit să aibă prioritate, și nu tratat la finalul ședinței. Leel-Össy s-a adresat domnului Ciotea cu o întrebare și-anume, dacă Autogovernarea Românească ar putea oferi aceleași condiții de funcționare în caz dacă ea ar deveni susținătorul grădiniței. Consilierul a avut acea propunere ca Autogovernarea Românească să primească șansa de a fi gazda instituției. Consilierul Durkó Károly a vorbit despre importanța grădiniței din cartierul românesc, aceasta funcționând fără întreruperi din anul 1893. Durkó a mai amintit despre nivelul înalt de predare, ceea ce este rezultatul creșterii permanente a efectivului grădiniței. Acesta a atras atenția celor de față asupra problemei alegerilor minoritare din toamnă. Fiindcă

Autogovernarea pe Țară va avea o nouă adunare generală, s-ar putea ca noua componență să nu reprezinte interesele locale, la fel ca o autogovernare locală.

Primarul dr. Görgényi Ernő a reflectat la cele spuse de președintele Ioan Ciotea, precum că hotărârea cu nr. 16/2014 (02.16.) a Adunării Generale a ATRU pentru preluarea grădiniței nu este legală.

Primarul a spus că consiliul julan nu are atribuția să decurgă un control la nicio autogovernare minoritară. Tocmai din acest motiv, ei nu au sfera de autoritate să controleze în ce fel de împrejurări s-a născut hotărârea ATRU, care de fapt stă la baza acestui demers. Primarul a mai dat citire și scrisorii din 13 martie a subsecretarului de stat Latorcai Csaba, responsabil cu problemele naționalităților din cadrul Ministerului Resurselor Umane, în care se accentuează că la fondul de intervenție pentru naționalități va avea acces numai Autogovernarea pe Țară.

În continuare, discuțiile au devenit mai aprinse, au urmat argumente pro și contra subiectului cerând cuvânt mai mulți consilieri. Primarul a spus la vot hotărârea prin care se arată că Consiliul Orașenesc din Julia va înainta către tribunal o cerere, care va înlocui dreptul de opinie al Autogovernării Românești din Julia, ca fiind o condiție legală pentru preluarea de către ATRU a grădiniței românești din Julia. În caz

nu va fi eliberat de către tribunal, grădinița va rămâne și pe mai departe în custodia Primăriei din Julia. După luarea acestei hotărâri, Consiliul Local și-a continuat ședința cu ușile închise.

– Ne-am așteptat la această decizie, pentru că mai nou atitudinea primarului din Julia față de comunitatea noastră este una foarte proastă, ne-a spus cu dezamăgire dr.

Ioan Ciotea, președintele Autogovernării Românești. Domnul primar nu bagă în seamă comunitatea locală, personalul pedagogic, părinții, care nu au avut posibilitatea să-și spună părerea în acest decurs. Eu zic că cea mai mare jignire pentru comunitatea românească din oraș și pentru Autogovernarea Românească locală este că suntem tratați ca niște nereserți și nu știu de unde vine aceasta. Eu cred că toți cei patru membri ai Autogovernării locale sunt persoane care sunt foarte responsabile atât în viața civilă cât și în cea profesională a lor. Aceasta este o mare jignire, care nu cred că se poate repara, sau foarte greu se poate repara din partea primarului din Julia. Noi avem foarte multe probleme în ceea ce privește decurgerea acestui proces a ATRU pentru preluarea grădiniței. Vom înainta documente spre instituțiile care supraveghează situația legată de legislație și vom aștepta să vedem dacă această decizie este legală sau ilegală, ne-a mărturisit președintele dr. Ioan Ciotea. A.C.

EDITORIAL

Nu-mi spălați creierul!

Jobb – acest cuvânt, în ungurește, nu e același cu cuvântul „job” (muncă, lucru, serviciu) din engleză, ci înseamnă: *drept* sau *dreapta* (jobb kéz = mâna dreaptă); *mai bun* sau *mai bine*. Nu trece zi să nu aud la „tembelizor” sau să citesc pe Internet acest cuvânt, pentru că la noi în Ungaria mai nou totul este *de* sau *la dreapta* și trăim mult mai bine decât nu știu cine și este totul mult mai bun decât oriunde în lume.

„Magyarország jobban teljesít”, adică Ungaria îndeplinește, execută, realizează mai bine – este sloganul cu care am fost sufocați luni de zile, până la recente alegeri parlamentare, prin ecranul televizorului sau al calculatorului, prin pliante aruncate în cutiile poștale sau prin afișele uriașe care ne distrag atenția de la condusul mașinii. Îndeplinim mult mai bine decât orice țară din UE sau decât oricare dintre vecinii noștri, care poate au o economie mai stabilă și mai dezvoltată, dar se pare că pe noi ne interesează doar reducerea prețului la gaz și la curent, reducerea regiilor.

Nu doar sloganul Guvernului, ce ne-a costat pe noi, contribuabilii, aproape 800 de milioane de forinți, ne sufocă de luni de zile, ci și numele partidului de extrema dreaptă Jobbik, care și-a ales perfect numele: Jobbik Magyarországért Mozgalom (Mișcarea pentru o Ungarie mai bună, sau de dreapta, depinde cum vrem să-i traducem numele). Și acest partid îndeplinește tot mai bine și tot mai la dreapta. Săptămâna trecută, la dezbaterile pentru componența comisiilor de specialitate ale noului Parlament de la Budapesta, partidul Jobbik a primit postul de președinte a două comisii: cel pentru învățământ și cel pentru cultură. Și să ne bucurăm că nu li s-a dat, totuși, scaunul mult dorit de președinte al comisiei pentru siguranța națională. Mică ne este însă bucuria când știm că acest partid, votat de aproape 1 milion(!) de maghiari, va susține introducerea în manualele școlare că, de fapt, Hitler sau Horthy nu au fost niște băieți foarte răi, ci chiar simpatici, sau că operele literare ale lui Wass Albert sau ale lui Nyíró József sunt mai valoroase decât ale lui Ady Endre sau Radnóti Miklós.

Ideologiile politice șoviniste și anti-UE la noi sunt tot mai obișnuite și acceptate de tot mai mulți. Le întâlnești peste tot și oricând. După ce prin forța mediatică ni s-a băgat în cap că noi suntem poporul ales al Europei, cei care îndeplinim cel mai bine, mai nou suntem și cei mai uniți. Și această spălare de creier se face și cu naționalitățile, nenorocitele de ele. De curând s-a lansat la Budapesta o carte cu titlul „Együtt jobb” (Împreună e mai bine), ce cuprinde scrieri din literatura celor 13 minorități din Ungaria. Cert este că ideea volumului este laudabilă, pentru că numai printr-o cunoaștere cât mai temeinică ne putem înțelege mai bine unii pe alții, dar e înspăimântător că până și pentru minorități se transmit aceste sloganuri subtile. Cine și cât de conștient sau inconștient a ales titlul cărții habar nu avem. S-ar putea să fie o simplă întâmplare. Dă totuși de gândit dacă până și un volum despre literatura naționalităților trebuie să fie în spiritul dreptei și al unității naționale.

Noul Parlament de la Budapesta va avea de săptămâna viitoare un vicepreședinte (din partea Jobbik), care în floarea tinereții a fost un lider al mișcării skinhead și persecuta țigani. Spălarea creierelor noastre se face zi de zi, prin mass-media, prin învățământ, prin toată viața publică. Anecdota renumită pe vremea dictaturii lui Nicolae Ceaușescu parcă începe să prindă la noi actualitate: Să nu gândești!!! Dacă gândești, să nu vorbești! Dacă vorbești, să nu scrii! Dacă scrii, să nu semnezi! Dacă semnezi, să nu te miri...

Eva Șimon

Legământ cu Dumnezeu la Biserica Pentecostală din Micherechi

Prima zi de Paști, 20 aprilie, a fost o zi de mare bucurie în Biserica Pentecostală nr. 1 din Micherechi, unde 3 persoane au încheiat legământ cu Domnul prin botezul în apă: *Maria Netea Perdi*, *Rebeca Gherasim* și *Vasile Vasile* au mărturisit un cuget curat în apa botezului. Biserica s-a umplut până la refuz de familiile, rudele, vecinii celor botezați.

Botezul a fost oficiat de pastorul bisericii *Durkó Albert*, alături de care a slujit și pastorul *Gabriel Bora* din România. În cadrul serviciului de botez, soții *Beatrix* și *Ruben Filoti*, dar și corul Unic al tinerilor pentecostali din Micherechi au dat slavă Domnului prin cântări. A fost o zi frumoasă de sărbătoare, o zi în care Isus Cristos a fost glorificat. A fost o zi în care toți creștinii s-au bucurat de sărbătoarea Paștilor, cea mai mare sărbătoare pentru creștinism, care confirmă nădejdea noastră că există Înviere din morți, că există un Dumnezeu care este viu și că există nădejde în izbăvire din partea lui Cristos.

Pastorul din România a

venit la Micherechi să-L laude pe Dumnezeu. A adus mesajul de salutări a credincioșilor Bisericii Pentecostale „Betleem” de la Surani, unde își îndeplinește misiunea de slujitor de șase ani. Pastorul a citit un verset din Ieremia, cuvânt care ne-a vorbit despre legământ, un cuvânt care ne-a atras atenția asupra gândurilor lui Dumnezeu. Pastorul Bora a mai vorbit despre angajamentul, legământul cu Dumnezeu, care este o hotărâre. Cei trei candidați îmbrăcați în alb a însemnat o pildă care a vorbit despre legământ, despre acel Cristos Înviat care și-a jertfit sângele Lui pentru ca noi să avem viață veșnică în El. Nu este nimic mai important pentru un creștin muritor decât legământul cu Dumnezeu veșnic și credința în Dumnezeu, căci prin credință vom fi mântuiți, nu prin fapte.

Ca și concluzie finală, pastorul a mai vorbit despre angajamentul față de visul oamenilor, față de vițiunea pe care ne-a dat-o Dumnezeu. Sunt unii care încep un lucru și nu îl duc la bun sfârșit. Însă Psalmul

1 spune că tot ce începe duce la bun sfârșit.

20 aprilie a fost ziua când Dumnezeu a cerut toată inima de la cei trei candidați ca s-o pună la dispoziția Lui. Dacă cineva pune toată inima în biserică și își împlinește rolul în Cristos, atunci Dumnezeu va fi proslăvit. După serviciul divin de sărbătoare, toți musafirii adunării au fost invitați în curte la mesele întinse cu ceai, cozonaci și prăjituri.

A.C.

Creștinismul este caracterizat de trei adevăruri mari: moartea Domnului Isus la crucea de pe Golgota, învierea Sa și înălțarea Sa la cer. Învierea Domnului Isus este o realitate despre care ni se mărturisește în multe locuri în Scriptură. Citiți, vă rugăm, capitolul 15 din 1 Corinteni, unde sunt numiți mulți martori, care L-au văzut și au vorbit cu Domnul înviat. Învierea este deci o realitate, indiferent că o acceptăm sau nu. Ea a avut

Învierea – un fapt de netăgăduit

loc și nu poate fi tăgăduită. Așa cum soarele stă pe cer, tot așa de sigur este faptul că Hristos a înviat din morți.

De ce neagă mulți oameni învierea Domnului Isus? Pentru că știu că învierea are urmări care îi privesc pe toți oamenii, indiferent dacă cred sau nu în înviere. Deoarece Hristos a înviat există și o înviere a morților, pentru că Domnul Isus Însuși a spus: „Vine

ceasul când toți cei din morminte vor auzi glasul Lui și vor ieși afară din ele. Cei ce au făcut binele, vor învia pentru viață; iar cei ce au făcut răul, vor învia pentru judecată” (Ioan 5.28, 29).

Și tu vei aparține de una din aceste învieri. Dacă ai făcut binele, adică dacă L-ai acceptat în viața ta pe Salvatorul Isus Hristos trimis de Dumnezeu, vei învia pentru viață, dar dacă L-ai respins și lepădat, vei învia pentru judecată.

Sursa: www.totalschimbato.ro

Pomenirea lui Emanuil Gojdu în Duminica Tomii, la Budapesta

Potrivit unei tradiții mai vechi de douăzeci de ani, în a 2-a duminică după praznicul Învierii Domnului, în duminica Sfântului Apostol Toma, comunitatea românilor din Budapesta se îndreaptă spre cimitirul din strada Kerepesi, de a aduce omagiu marelui mecena al românimii din Ungaria și Transilvania, Emanuil Gojdu (1802–1870). Și în acest an, după săvârșirea Sf. Liturghii și a Litiei mici pentru morți în capela românească de pe strada Holló, de către protosinghelul David Pop, întâistătorul Așezământului Monahal Sf. Ioan Botezătorul din Budapesta și de către protopopul Marius Maghiaru, parohul comunității ortodoxe române din Budapesta, credincioșii împreună cu reprezentanții diplomației române în capitala Ungariei au vizitat monumentul funerar al familiei lui Emanuil Gojdu din Pantheonul Național.

Aici, după săvârșirea slujbei de pomenire, a urmat rostirea cuvântărilor. Protopopul Marius Maghiaru a vorbit, pe baza pildei Sfântului Apostol Toma, despre importanța credinței în viața omului, care l-a făcut și pe marele mecena Gojdu ca să-și sacrifice averea pentru propășirea culturii românești. Potrivit cuvintelor sale, succesul expoziției române la Târgul Internațional de Cărți din Budapesta în anul acesta, undeva se datorează și activității binefăcătoare de pe vremuri a Fundației Gojdu. Directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, doamna Maria Berényi în discursul său a prezentat ascultăto-

rilor aspecte din viața lui Emanuil Gojdu, din care amintim un articol al ziarului Concordia. În 1863, „Anastasia, prima lui soție, înainte de moartea sa cu câteva zile îi zicea soțului său: *„Amate Emanuile, știu că totdeauna ai fost bun român, fuse de un timp încoace mi se pare că fruntea ta s-a înnoat și te-ai înstrăinat de națiunea ta, pentru că doară unii ți-au mîhnit sufletul; ci națiunea nu meritează asta răceală din parte-ți, dînsa nu te-a vătămat. Mai aduci-ți aminte cîndu-mi ceteai odinioară din istoria străbunilor împlinirea lui Coriolan? Să știi că el atunci fu mai mic, cînd pornise a învinge eterna Roma; și atunci mai mare, cînd l-a învins pe el Mamă-sa!”* Acestea spuse de muribunda soție l-au impresionat pe Gojdu, și-a dat seama că cei care l-au iubit au fost incomparabil mai mulți decât cei care l-au criticat.”

La rîndul său, Excelența Sa dl.

Victor Micula, ambasadorul României la Budapesta, a vorbit despre Emanuil Gojdu ca un model pentru generațiile următoare. Făcând aluzie la criticile de multe ori unilaterale ale presei în privința situației actuale a averilor Fundației, a afirmat că în ciuda pierderii acestor averi, efectele activității Fundației lui Emanuil Gojdu se simt și în zilele noastre.

Ziua omagială a fost încheiată cu depunerea coroanelor pe monumentul funerar al familiei Gojdu, fiind urmată de o modestă agapă. După depunerea coroanelor aducerii aminte, doamna Maria Berényi a propus celor prezenți, ca începând cu anul următor, în programul zilei memoriale din Duminica Tomii să fie inclusă și vizitarea mormântului Anastasiei Șaguna (1785–1836), mama sfântului mitropolit Andrei Șaguna, al cărui trup tot în acest cimitir din Pesta este înhumat. MM

Pe scurt...

BICHIȘCIABA

Autogovernarea Românească din Bichișciaba așteaptă mici povestitori să se înscrie la o nouă ediție a concursului național românesc de povestire, care va avea loc pe 9 mai, la Casa Poveștilor din Bichișciaba. Elevii școlilor bilingve din Ungaria și elevii de la școlile unde limba română se predă ca obiect de studiu, pot învăța din timp poveștile pentru concurs, iar elevii talentați la desen se pot pregăti pentru acest eveniment cu imagini de povești, desene, care vor fi expuse la Casa Poveștilor. Concurusul se va începe de la ora 9.00.

MICHERECHI

Consiliul Local din Micherechi a hotărât în cadrul ședinței din 22 noiembrie 2013 să înainteze un proiect la Fondul de Agricultură și Dezvoltarea Regiunilor Europene pentru modernizarea Casei de Cultură „Gheorghe Dulău” din sat. Proiectul prin care s-a cerut suma de 26 milioane de forinți a fost anunțat câștigător. Ca urmare proiectului câștigător, casa de cultură va fi renovată complet.

JULA

Pregătirea pentru bacalaureatul din 2014 a intrat în linie dreaptă. Luni, 12 mai, liceenii din clasa a XII-a de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia vor da examenul de bacalaureat la limba română. Președinte de comisie la bacalaureat la clasa a XII-a A va fi prof. Varró Zsuzsanna, iar la clasa a XII-a B dr. Máté Ilona.

BUDAPESTA

În seara de 31 mai, cu începere de la ora 19.30, Institutul Cultural Român Budapesta în parteneriat cu Budapest Music Center organizează recitalul de muzică clasică „Bijuterii muzicale” cu Răzvan Șuma, Toma Popovici și Horia Dumitrache. Evenimentul va avea loc în sala de concert a Budapest Music Center (1093 Bp. str. Mátyás nr. 8.). Cei trei muzicieni români continuă seria evenimentelor intitulate „Bijuterii muzicale”, inițiate de Institutul Cultural Român Budapesta în vara anului 2013. Programul serii va include piese de Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven și Robert Schumann.

A plecat și dansatoarea...

În ziua de 24 aprilie 2014, la vârsta de 88 de ani, s-a stins din viață Maria Nistor, născută Buta, din Micherechi, soția și partenera de dans a renumitului „maestru al artei populare” Gheorghe Nistor.

Maria Nistor s-a născut pe 6 martie 1926, în satul Micherechi, un sat vestit despre dansurile sale populare. Abia avea un an, când a rămas orfană. A fost adoptată de către mătușa sa, fără copil, Maria Bordaș, născută Marc. La vârsta de 16 ani, în anul 1942, s-a măritat cu feciorul de abia 20 de ani, Gheorghe Nistor, care mai târziu urma să devină vestitul dansator al Micherchiului. Fiindcă soțul nănei Măriuța, cum o cunoștea toată lumea în sat, a fost un dansator fruntaș, chizeș la joc, atunci când etnografi maghiari, în anii 1950, '60 și '70 au cules folclorul autentic din popor era firesc să-i contacteze pe soții Nistor. Aceștia,

Nana Măriuța dansând
cu soțul ei, Gheorghe Nistor,
la începutul anilor 1980

în timp, au devenit tot mai cunoscuți și populari între tinerii dansatori din țară, în decursul mai multor zeci de ani, având sute și sute de discipoli în întreaga Ungarie. Și ceea ce înainte era doar un vis, dansul micuțului sat Micherechi, a devenit cunoscut nu numai în întreaga țară, ci și peste mări și țări. Iar nana Măriuța și bace Gheorghe Nistor au devenit maeștrii dansatori, idoli pentru multă lume iubitoare de folclor.

Nană Măriuța, în ultimii 27 de ani ale vieții sale, nu a mai dansat, pentru că în 1987 i-a murit soțul și a rămas văduvă. Dumnezeu nu i-a dat bucuria de a avea copii naturali, poate și pentru ca să aibă mai mult timp să se ocupe de suetele de tineri, care acum datorită ei și soțului ei știu să danseze jocurile din Micherechi.

Dumnezeu s-o ierte și s-o odihnească în lumea celor drepti! șt.c.

Promoția 2010–2014 a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Julia

O nouă promoție a Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Julia va avea serbarea de absolvire la sfârșitul acestei săptămâni. Ziua de 3 mai va fi o zi deosebită în viața celor 44 de absolvenți de la liceul julan. În această zi, cu începere de la ora 10.00, la Centrul Cultural Românesc va avea loc serbarea de rămas bun a elevilor de clasa a 12-a. Diriginta clasei a 12-a A este *Valeria Lengyel*, iar la clasa a 12-a B este dirigintă *Marta Selean Bordaș*. Diriginți la cămin au fost: *Florea Olteanu PhD* și *Mihai Cserháti*. După festivitatea de absolvire, tinerii se pot pregăti pentru bacalaureat. Pe 12 mai, liceenii vor da examenul de bacalaureat la limba română.

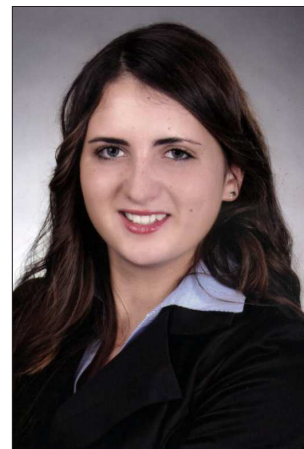
Conform tradiției de mai multe decenii, publicăm în paginile acestui număr pozele de tablou ale elevilor absolvenți, dorindu-le totodată succese la examene.

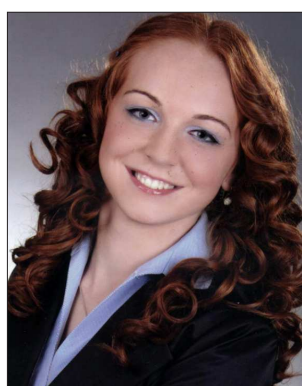
Valeria Lengyel
dirigintă

Enikő Papp

Zita Ruja

Erica Bigu

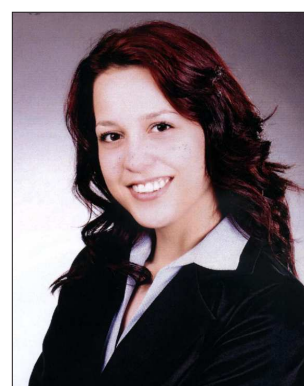
Anamaria Hegedűs

Gheorghe Marc

12/A

„Întâlnirea
se reînnoiește
prin poezia
despărțirii.”
(R. Tagore)

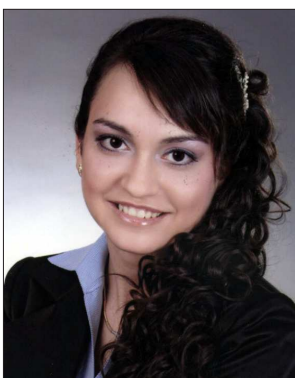
Estera Sacadati

Nicoleta Bogyó

Claudia Hegedűs

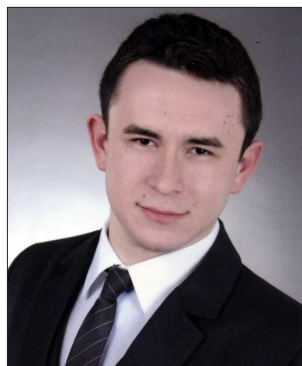
Mercedes Mărcuț

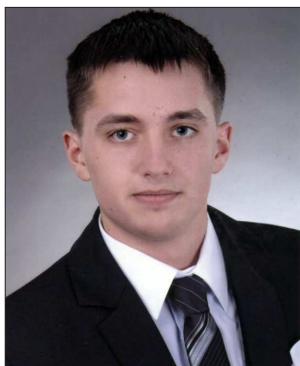
Csaba Benjamin Rocsin

Bianca Tath

Francisc Matei Dobra

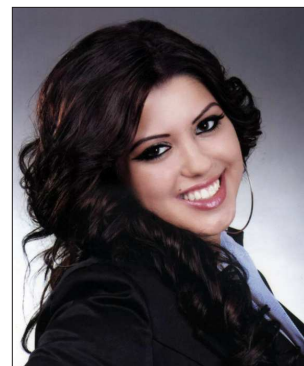
Csaba Iuhás

Blaziu Medve

Ruben Teodor Rocsin

Kitti Tokaji

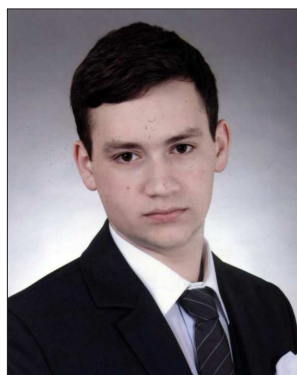
Daniel Drubina

David Leo

Bențe Morar

Grigore Ruja

Fanni Jurca

Promoția 2010–2014 a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula

Cristian Ardelean

Rebeca Gherasim

Marta Selejan Bordaș
diriginte

Adela Kopács

Suzana Roșu

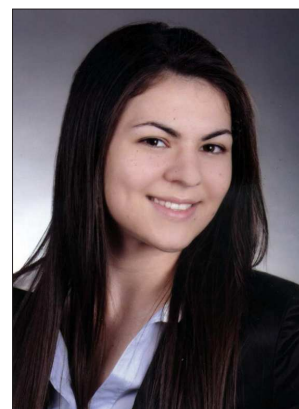
Vanda Átyin

Aron Gurzău

Anton Kovács

Adriana Somogyi

Emil Eduard Bodor

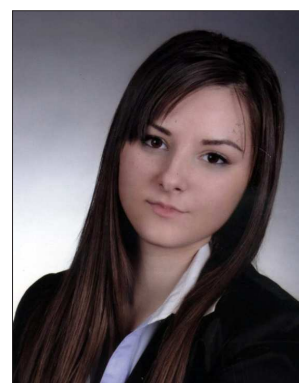
Emeric Haraszti

Robert Ilișoi

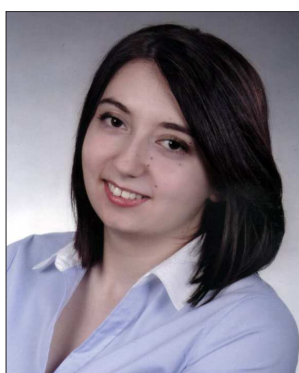
Cristina Kövér

Enyko-Cristina Szabo

Valer Teofil Bodnar

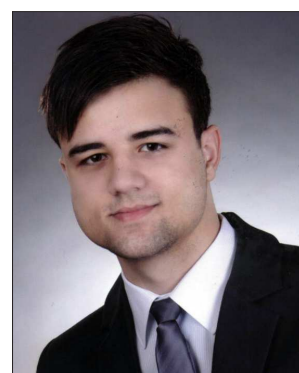
Silvia Clara Herman

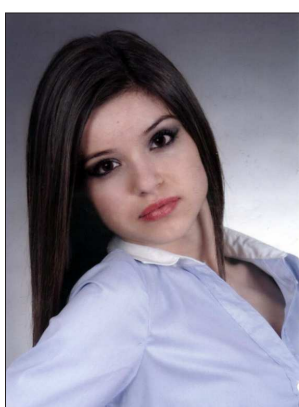
Greta Irimiaș

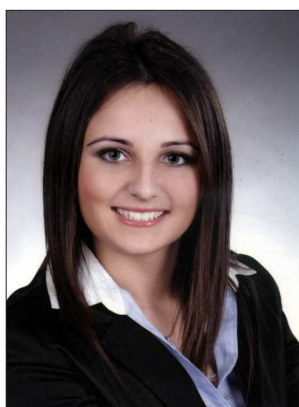
David Perdi

Mihai Sava

Alexandra Fodor

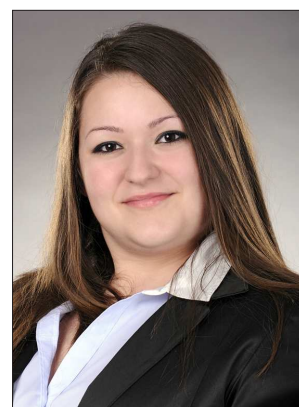
Cintia Hodișan

Jenifer Emese Iuhas

Marc Ilie Puha

Dorina Stejan

Olimpiada națională OÁTV la limba română, un procedeu al abilităților elevilor

Cei mai buni elevi la disciplina română de la școlile generale românești din Ungaria au participat săptămâna trecută, pe 24 aprilie, la faza orală a olimpiadei naționale, cunoscută sub numele de OÁTV (Országos Általános Iskolai Tanulmányi Verseny) la limba și literatura română și la cultură și civilizație românească. Concursul național de competențe lingvistice în limba română, care se adresează elevilor din clasele 7-8, s-a desfășurat la sediul ATRU din Jula, cu participarea elevilor de la școlile din Micherechi, Bătania, Jula și Chitighaz.

Pentru elevii școlilor generale, olimpiada la limba și literatura română și la cultură și civilizație românească reprezintă una dintre căile spre mai bună descoperire, cultivarea și promovarea valorilor culturale românești. Este o competiție care se desfășoară pe baza unor obiective concrete. În luna februarie s-a desfășurat faza examenului în scris, pentru care fiecare copil a obținut un anumit punctaj. În total s-au putut câștiga 200 de puncte, din care 120 de puncte acum, la oral. Elevii au avut de rezolvat diferite teste de gramatică și s-a cerut să se scrie o compunere la liberă alegere, la care au putut obține în total 80 de puncte, 40 de puncte la test, iar alte 40 de puncte la compunere. La

proba în scris, la disciplina „Cunoștințe despre poporul român”, care a avut loc în luna martie, au participat elevi de la școlile din Micherechi, Bătania, Jula, Chitighaz, Bedeu și Leucușhaz. La proba în scris, la disciplina „Limba și literatura română” s-au remarcat 18 elevi de la școlile din Micherechi, Bătania, Jula și Chitighaz, iar la specialitatea „Cunoștințe despre poporul român” și-au încercat cunoștințele în total 23 de copii participanți (inclusiv de la școala din Bedeu și Leucușhaz).

Elevii care au obținut punctajul necesar, au intrat la proba orală: de la școala generală din Micherechi au ajuns în runda orală 8 elevi, de la școala din Bătania au sosit 2 învățăcei, de la Jula au concurat 2

elevi, iar de la Chitighaz tot o elevă. Din juriu au făcut parte profesoara de limba română, *Stela Nicula Machhour*, etnografa *Emilia Martin*, iar președinta juriului a fost directoarea liceului românesc *Maria Gurzău Czeglédi*. După anunțarea rezultatelor, am stat de vorbă cu președinta juriului, de la care am aflat că și anul acesta elevii au primit o pregătire temeinică.

– Pot să vă mărturisesc că am avut o zi foarte senină, plină de spirit românesc. Copiii care au participat la acest concurs, într-adevăr s-au pregătit. Profesorii au fost alături de ei, dar în unele cazuri chiar și părinții. Atât la limba și literatura română cât și la cultură și civilizație românească au obținut rezultate frumoase. Astăzi au evo-

lueți copii din Micherechi, Bătania, Jula și Chitighaz, care vorbesc limba noastră strămoșească foarte frumos, cursiv, chiar unii dintre ei cu un vocabular foarte variat și frumos. Iar la lecturi au avut curajul să-și exprime și păreri proprii, să intre în universul creației în cauză. Întregul juriu a avut criteriul să observăm că nu numai papagălicește au însușit unele cunoștințele, ci că de fapt trăiesc în limba lor. Pot să spun că din an în an tot mai bine sunt pregătiți acești copii. Cu ani în urmă se întâmpla că mai rămâneau la descrierea obiceiului, dar acum s-au străduit să descifreze mesajul riturilor, obiceiurilor pe care le prezintă, ceea ce este un lucru foarte important. Au avut sarcina să facă o comparație între trecut și prezent, deci să cunoască conexiunea între tradițional și modern. La concursul din anul acesta am văzut și fețe noi, chiar unii dintre ei ne-au mărturisit că își vor continua studiile la liceul nostru. De fapt și juriul s-a înnoit față de anul trecut, pentru că doamna *Viorica Oros Fabian*, care ani de-a rândul cu multă dăruire a organizat acest concurs, a ieșit în pensie. O fostă elevă de-a liceului „N. Bălcescu”, *Anamaria Brad* duce ștafeta mai departe într-un mod foarte echilibrat. Fiindcă a fost de datoria noastră ca să-i clasificăm, am

intrat în detalii și în profunzime. Am vrut să aflăm despre preocupările lor școlare și extrașcolare, în ce măsură vorbesc limba, care este relația lor cu elementele tehnologice noi. Mulți dintre ei citesc și românește, urmăresc filme, emisiuni în limba română la televizor, citesc ziarele noastre, a concluzionat președinta juriului.

La finalul probei orale, președinta juriului a făcut cunoscut clasamentul concursului:

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Locul I:

Sorana Zorica Putin
(Bătania)

Locul II: *Vanesa Iurasoc*
(Micherechi)

Locul III:

Debora Gherasim
(Micherechi)

Mențiune:

Andreea Olteanu
(Chitighaz)

CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ

Locul I:

Lavinia Bogdan
(Micherechi)

Locul II: *Andreea Olteanu*
(Chitighaz)

Locul III: *Vasile Martin*
(Micherechi)

Mențiune:

Vanesa Iurasoc
(Micherechi)

(Continuare în pag. a 9-a)

Olimpiada OÁTV...

(Urmare din pag. a 8-a)

Sorana Zorica Putin cu mare plăcere ia parte la astfel de concursuri. În fața juriului a trebuit să vorbească despre viața ei și despre planurile personale pentru viitor. Ne-a mărturisit sincer că nu i s-a părut a fi un concurs foarte greu.

– Chiar acum am ieșit de la examen. Nu a fost atât de greu. A trebuit să vorbesc despre autobiografia mea și despre planurile mele pentru viitor și despre balada Miorița. M-am pregătit mult pentru acest concurs, am citit din cărți potrivit subiectelor. Am avut de învățat mai multe subiecte, ca de ex. despre Oltenia, despre portul românesc, despre anumiți scriitori români. Mie îmi place să iau parte la astfel de concursuri. Când ne întreabă în clasă cine vrea să meargă, eu mereu ridic mâna, pentru că îmi place să învăț poezii și povești cu care pot să vin să concurez, ne-a mărturisit concurenta din Bătania.

Andreea Olteanu, elevă în clasa a șaptea a fost singura reprezentantă a școlii generale românești din Chitighaz. După concurs am stat de vorbă cu ea, rugându-o să ne împărtășească impresiile trăite la concurs:

– Concursul a fost ușor, dar au fost faze în care m-au fost adresate întrebări, care au fost un pic mai grele. Și anume, a trebuit să povestesc cum le chemau pe fete la dans sau cum le furau și cu ce se răsplătea. Mi-a fost ușor să dau răspuns, pentru că sunt descurcăreță. Iar ceea ce îmi place mai mult este competiția. Aș dori să-mi continui studiile medii la liceul Bălcescu din Jula, după care să învăț la Universitatea de Medicină ori din Arad, ori din Cluj-Napoca. Limba română este limba mea maternă și nu aș vrea să-o pierd niciodată, pentru că le văd pe unele persoane și colegii mei de clasă, care cu toate că au părinți și bunicii români, tot nu vorbesc. Și asta mă îndeamnă cât mai mult să-mi țin românismul și să fiu o persoană care iubește româna. Pentru mine acest concurs contează foarte mult, pentru că este o olimpiadă pe țară, care îmi dezvoltă abilitățile pentru limba română.

A. Cioca

Concert de Paști pentru românii din Jula

Sala cu cupolă a Centrului Cultural Românesc din Jula a găzduit, duminică, 27 aprilie, în Duminica Tomii, un concert de Sfințele Paști. Atmosfera de sărbătoare a evenimentului a fost oferită de Corul de copii de la școala generală românească din Jula și Corul „Pro Musica” din Jula. Prin acest eveniment, organizatorii au dorit să pătrundă în spiritul sărbătorii Învierii Domnului prin intermediul pricesnelor, a cântecelor pascale și ale unor compoziții religioase celebrând astfel, grație acordurilor sacre, Învierea Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Moderatorul programului a fost doamna Maria Gurzău Czeglédi, directoarea Școlii generale și Liceului „N. Bălcescu” din Jula, care a vorbit în deschidere despre sărbătorile Pascale și despre cântările de Paște care sunt de natură să ne bucure, să ne lumineze și să ne încălzească inimile.

Copilașii care au ieșit în scenă au fost sinceri și nevinovați, trăind alese clipe de bucurie prin rugăciunile intonate. În prima parte a programului, copiii au prezentat un buchet de poezie religioasă și cântece bisericesti, pregătiți de învățătoarea Eva Sabău, după care au intonat câteva piese de Paști, conduși fiind de dirijorul arădean Adrian Bugyi.

Programul serii a continuat cu melodii de muzică sacră și cu tradiționalele piese muzicale pascale, interpretate de Corul „Pro Musica” din Jula. Cei prezenți la concert și-au unit glasurile cu cele ale corului când au interpretat ultima piesă a recitalului: „Hristos a înviat!”. A fost o seară minunată, un regal muzical de importanță majoră în viața spirituală și culturală a românilor

din Jula, unde de mai bine de două decenii ființează Corul „Pro Musica” al Uniunii Culturale al Românilor din Ungaria, dirijat de Adrian Bugyi, din Arad, corul având un însuflețit mentor, pe artistul plastic Ștefan Oroian, fără de insistențele căruia probabil că demult corul nu ar mai exista.

La eveniment au onorat cu prezența Florin Vasiloni, consulul general al României la Jula, profesori de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula și reprezentanți ai altor instituții românești din oraș.

Concertul a fost urmat de o recepție oferită de Autoguvernarea Românească din Jula. A.B.

Rectificare

În numărul trecut al săptămânalului „Foaia românească”, în relatarea despre Concursul de poezie de la Apatu, cuprins în pagina 12 a revistei, în articol în care au fost publicate și rezultatele concursului, s-a strecurat o greșală. Doi concurenți din Apatu au fost trecuți ca fiind elevi ai școlii din Săcal. Prin urmare, am dori să menționăm că elevii Boglárka Emese Kovács și Kristóf Oromos, sunt elevi ai școlii generale din Apatu.

Redacția

Top 10 personalități de origine română cu valoare universală

Având origine română dar o formație artistică și intelectuală cu valențe universale, personalitățile epocii moderne și contemporane au contribuit semnificativ la construirea unei imagini pozitive a României în spațiul occidental. Prezentarea următoare respectă principiul cronologic, fără însă a ierarhiza, realizările acestor personalități având o valoare intrinsecă autonomă și independentă.

1. Dora D'Istria (Elena Ghica) 1828–1888

Născută la București, în sânul prestigioasei familii Ghica, Dora D'Istria a fost pseudonimul sub care a scris Elena Ghica, devenită în urma căsătoriei cu ducele rus Alexandru Koltsov-Massalsky, Elena Koltsova-Massalskaya. A studiat la Dresda, la Viena, la Veneția și la Berlin, dedicându-se în cele din urmă scrisului. Dintre lucrările cele mai importante menționăm *Viata monastică în biserica răsăriteană* (1855, Bruxelles), *Femeile în Orient* (1859, Zürich), *La bordul lacurilor elvețiene* (1861, Geneva).

2. Haricleea Darclée (1860–1939)

Haricleea Darclée s-a născut la Brăila, acolo unde în anul 1881 a și debutat într-un recital de canto. La Paris va fi remarcată de Charles Gounod, care o distribuie în rolul Margaretei din opera sa *Faust*. Consacrarea mondială va avea loc în anul 1890 la Scala din Milano, cu rolul din *Chimene* din *Le Cide* de Massenet. În anul 1921, soprana a fost una dintre susținătoarele creării Operei române din București, regele Carol I acordându-i premiul „Bene Merente clasa I”.

3. Elena Văcărescu (1864–1947)

Fiică a diplomatului Ioan Văcărescu și a Eufrosinei Fălcoianu, Elena Văcărescu s-a născut la București în anul 1864. Începând cu anul 1895 se stabilește în Franța, acolo unde va începe să scrie și să publice traduceri în limba franceză din poeziile lui Eminescu, Minulescu, Blaga, Topârceanu, Goga dar și lucrări proprii. Începând cu anul 1925 a devenit membră a Academiei Române. Între lucrările ei se disting *Chants d'Aurore* (Căntecele zorilor) (1886), *L'âme seraine* (Cu inima senină) (1896), *Lueurs et Flammes*

(Licăriri și văpăi) (1903), *Le Jardin passionné* (Grădina dorului) (1908), *La Dormeuse éveillée* (Visând cu ochii deschiși) (1914).

4. Constantin Brâncuși (1876–1957)

Născut într-o familie cu șase copii din Hobîța, Gorj, Constantin Brâncuși a urmat Școala de Arte și Meserii în Craiova (1894–1898), în anul 1902 venind la București unde va absolvi Școala de Belle-Arte. Își va continua studiile la prestigioasa școală pariziană École Nationale Supérieure des Beaux-Arts, unde va fi admis în anul 1905. Cele mai importante lucrări, parte a patrimoniului universal sunt *Sărutul*, *Poarta Sărutului*, *Păsări măiestre*, *Muza adormită*, *Domnișoara Pogany*, *Coloana infinitului*, *Masa tăcerii*.

5. George Enescu (1881–1955)

S-a născut la Liveni, în județul Botoșani. A studiat la Conservatorul din Viena între anii 1888–1894, continuând la Conservatorul din Paris între anii 1895–1899. Admirat de către regina Elisabeta-Carmen Sylva, va fi adesea invitat să susțină concerte la palatul Peleş din Sinaia. Cele mai importante compoziții ale sale datează de la începutul secolului XX, acum fiind compuse cele două *Rapsodii Române* (1901–1902), *Suita Nr. 1* pentru orchestră (1903), *Simfonie* (1905) și *Șapte cântece pe versurile lui Clément Marot* (1908). Între anii 1921–1931 a compus opera monumentală *Oedip*, care a avut premiera la Paris în anul 1936, bucurându-se de succes de la prima reprezentare. A murit la Paris în anul 1955.

6. Martha Bibescu (1889–1973)

Fiica Smarandei Mavrocordat și a lui Ion. N. Lahovary, căsătorită în

anul 1905 cu prințul George Valentin Bibescu, aceasta va publica prima sa carte, *Les Huits Paradises* în Franța, la întoarcerea dintr-o călătorie în Persia. Premiată de către Academia Franceză, această lucrare va deschide seria unei activități literare și publicistice impresionante, incluzând proză, eseuri, biografii istorice, versuri sau note de călătorii în limba franceză. Opera sa extinsă include lucrări ca *Izvor*, *Țara sălcilor* (1923), *Papagalul verde* (1923), *Destinul lordului Thomson* (1927), *La bal cu M. Proust* (1928), *Viața unei prietenii* (1951–1957), *Confesorul și poezii* (1970).

7. Elvira Popescu (1894–1993)

Elvira Popescu a absolvit Conservatorul de Artă Dramatică din București, fiind apoi angajată a Teatrului Național. A fondat Teatrul Mic și Excelsior alături de actorii Ion Manolescu și Ion Iancovescu. Louis Verneuil, unul dintre cei mai populari autori de vodeviluri ai momentului a angajat-o în anul 1923 la teatrul De La Michodière din Paris, fiind primită cu ovații de către critica franceză. Alături de piesele lui Louis Verneuil, a mai fost distribuită și în creațiile lui Henry Bernstein, André Roussinși Sacha Guitry. A menținut un salon în apartamentul său, frecventat de unele dintre personalitățile marcante ale lumii literare, politice, artistice sau financiare, personalități precum

André Roussin, Guy de Rothschild, Jacques Chirac, Pierre Cardin sau Valéry Giscard d'Estaing participând la întâlniri.

8. Mircea Eliade (1907–1986)

Mircea Eliade s-a născut la București, tatăl său schimbându-și numele de familie din Eremia în Eliade în semn de admirație pentru activitatea lui Ion Heliade Rădulescu. A făcut studii de filozofie, fiind unul dintre discipolii profesorului Nae Ionescu. Își va completa formația profesională la Calcutta, studiind limba sanscrită și tehnicile yoga cu profesorul Dasgupta. Întors în țară își termină studiile de doctorat printr-o teză despre yoga, în paralel publicând lucrări literare. Din anul 1957 s-a stabilit la Chicago acolo unde a ocupat postul de profesor la Catedra de Istoria Religiei. Vasta sa operă cuprinde lucrări și studii de specialitate dedicate istoriei religiilor, lucrări literare, memorialistică, jurnale.

9. Eugen Ionescu (1909–1994)

S-a născut în anul 1909 la Slatina, de la vârsta de 4 ani până în anul 1924 locuind în Franța. Întors în țară va studia în cadrul Facultății de Litere din București, după absolvire dedicându-se unei cariere didactice. În anul 1938 a obținut o bursă la Paris, în anii războiului lucrând ca atașat cultural al guvernului

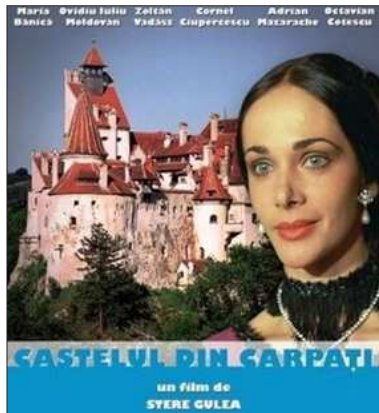
lui Antonescu pe lângă regimul de la Vichy. Își va scrie teza de doctorat în această perioadă, având ca titlu „Tema morții și a păcatului în poezia franceză”, deși nu o va susține niciodată. Cele mai importante piese dramatice încadrate în ceea ce critica a numit teatrul absurdului sunt *Cântărețul cheală* (1950), *Scaunele* (1952), *Rinocerii* (1959), *Regele moare* (1962), *Pietonul văzduhului* (1963), *Setea și foamea* (1966), *Delir în doi* (1967), *Omul cu valize* (1975), *Călătoria în lumea morților* (1980).

10. Emil Cioran (1911–1995)

Născut în comuna Rășinari, lângă Sibiu, Emil Cioran va urma cursurile Facultății de filozofie din București, fiind student al lui Ion Vișanu și al lui Nae Ionescu. În anul 1933 va obține o bursă care îi va permite să își continue studiile la Berlin, patru ani mai târziu obținând o altă bursă la Paris. În anul 1940 va părăsi România pentru totdeauna, stabilindu-se la Paris, din acel moment scriind și publicând doar în limba franceză. Dintre lucrările cele mai importante menționăm: *Tratat de descompunere* (1949), *Silogisme amărăciunii* (1952), *Ispita de a exista* (1956), *Istorie și utopie* (1960), *Căderea în timp* (1964), *Demiurgul cel rău* (1969), *Despre neajunsul de a te fi născut* (1973).

(Sursa: www.historia.ro)

TV

Castelul din Carpați

Vineri, 2 mai, ora 20.30, TVH

Ecranizare după romanul omonim de Jules Verne. O poveste romantică și misterioasă în plină atmosferă revoluționară a anilor 1848 în Transilvania. Un revoluționar ardelean și un conte ungur sunt îndrăgostiți de o cântăreață de operă care cântă la Scala din Milano. Contele maghiar cu mijloace tehnice misterioase obține imaginea frumoasei cântărețe și o învie în singurătatea castelului transilvănean. După aceasta, cântăreața dispăre. Tânărul revoluționar încearcă să afle adevărul și ajunge la castel. Aici are loc înfruntarea.

Citește românește!

Sâmbătă, 3 mai, ora 22.25, TVR 2

Cu: Ioan Buduca

„Citește românește” este o emisiune care face parte din campania cu același nume și are ca principal obiectiv creșterea gradului de interes al telespectatorilor pentru a cumpăra și citi literatură românească, prin promovarea celor mai recente apariții editoriale românești și a scriitorilor români contemporani. În fiecare săptămână telespectatorii vor cunoaște câte un scriitor, precum și unul dintre volumele sale reprezentative. Programul este prezentat de Ioan Buduca, critic literar, eseist și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Moromeții

Duminică, 4 mai, ora 13.30, TVR 2

Excelentă ecranizare a celui mai cunoscut roman al lui Marin Preda, acest film realizat în 1988 în regia lui Stere Gulea reconstituie existența celei mai fascinante și zbuciumate familii din literatura română, pe parcursul a multor decenii care marchează trecerea de la idilul unor epoci la sumbrul altora.

Savuroasă și tragică în același timp interpretarea cinematografică a lui Gulea nu se distanțează esențial de viziunea predistă, permițându-și doar pe alocuri anumite modificări narative. Privitorul este purtat la început prin toate cărările, secretele, bucuriile și necazurile din Siliștea Gumești care au în prim-plan familia Moromete. Spre final, pelicula va transporta telespectatorii, conform firului epic al lui Marin Preda, spre o altă lume, radical schimbată în care fascinantul Ilie Moromete se va simți un străin.

Iubitorii filmului românesc se vor bucura să revadă „Moromeții”, și să-și amintească de nenumăratele scene de excepție, cum ar fi cea a „citirii ziarului” din poiana lui Ioan, una dintre cele mai apreciate din cinematografia autohtonă.

TEATRU

EUROMARIONETE

la Arad

Ediția a XV-a
5–11 mai 2014

Program:

Luni, 5 mai

Orele 10.00 și 11.30, sala Trupe Marionete
Teatrul pentru copii Subotica – Serbia (3–8 ani)

SCUFIȚA ROȘIE & LUPUL

Ora 17.30, Librăria SCIENTA

Deschiderea expoziției de scenografie „Cartea, Păpușa, Povestea” și fotografie „Marioneta prin Arad” – Moment cu marionete
Ora 19.00, platoul din fața Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad, Teatrul pentru Copii și Tineret „Merlin” Timișoara (întreaga familie)

VISUL LUI BURATTINO

Marti, 6 mai

Orele 10.00 și 12.00, Sala Trupe Marionete
Compania „Jordi Bertran” Barcelona – Spania (de la 7 ani)

ANTOLOGIA

Ora 19.00, platoul din fața Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad, Teatrul pentru Copii „Arlechino” Brașov (de la 4 ani)

PĂCALĂ ÎN SATUL LUI

Miercuri, 7 mai

Orele 10.00 și 12.00, Sala Trupe Marionete
Teatrul de animație „Tândărică” București (de la 3 ani)

PINOCCHIO

Ora 17.30, Librăria SCIENTA

Ora 19.00, platoul din fața Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad, Teatrul de Păpuși „Prichindel” Alba Iulia (de la 3 ani)

ZULENKA

Joi, 8 mai

Orele 10.00 și 12.00, Sala Trupe Marionete
Teatrul pentru Copii și Tineret „Colibri” Craiova (de la 4 ani)

FATA BABEI ȘI FATA MOȘNEAGULUI

Ora 18.00, platoul din fața Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad, Concurs de sperietori de ciori

Vineri, 9 mai

Orele 10.00 și 12.00, Sala Trupe Marionete
Teatrul Bobita Pécs – Ungaria (de la 6 ani)

MICA SIRENĂ

Sâmbătă, 10 mai

Ora 11.00, Sala Trupe Marionete
Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad – Trupa Marionete (de la 4 ani)

ALBĂ CA ZĂPADĂ

Duminică, 11 mai

Ora 11.00, Sala Trupe Marionete, Teatrul „Regina Maria” Oradea – Trupa „Arcadia”

SCUFIȚA ROȘIE

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

5 MAI, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

6 MAI, MARTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

7 MAI, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport: Clubul suporterilor 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

8 MAI, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

9 MAI, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

10 MAI, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

11 MAI, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 7 mai, m1, ora 13.00
joi, 8 mai, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea televizată vă invită la un concurs școlar organizat recent la Chitighaz, pentru elevii școlilor românești din Ungaria, cu titlul „Popasuri culturale”. În a doua parte a emisiunii veți putea urmări un interviu cu regizorul român Alexandru Dabija, care pe 3 aprilie s-a aflat la Budapesta, la Festivalul de Primăvară, în cadrul căruia trupa Teatrului Național din București a prezentat piesa „Două lozuri” de I.L. Caragiale.

Realizator: Ștefan Crâsta

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în Jula

Casă de vânzare în Jula, în apropierea Băilor Cetății. Casa are 10 camere, 6 băi, 2 bucătării și sufragerie. Se află pe strada Sittye nr. 19. Preț: 230.000 EUR. Număr de contact: +36-30-322-5410 (Vorbim limba română).

Glume

Evreii și frizerii

Itzic se duce la patronul lui creștin și-i spune: – Nu mai pot să lucrez în prăvălia asta. Toți angajații dumitale sunt antisemiți. – Cum ai ajuns la această concluzie? O fi poate unul sau doi. Dar nu toți. – Nu. Toți sunt antisemiți. De altfel, am făcut un test. Le-am pus o întrebare. Toți mi-au dat același răspuns. – Ce întrebare? – I-am întrebat ce-ar spune dacă ar fi exterminați toți evreii și frizerii. – Frizerii? De ce și frizerii? – Ai văzut? Și dumneata!

Soția și pantalonii

Soțul vine acasă și-și găsește soția tristă. – Mă simt îngrozitor, spunea ea. Am vrut să-ți calc noul costum și am făcut o gaură uriașă pe fundul pantalonilor. – Nu-i nimic, draga mea. Costumul are două perechi de pantaloni. – Știu bine, pentru că asta a fost norocul meu. Am folosit acești pantaloni ca să-i cârlesc pe cei arși.

Chelnerul crăcănat

La restaurant, văzând cât de crăcănat merge chelnerul, un client milos îl întreabă: – Mă iertați, aveți hemoroizi? – O clipă, să întreb la bucătărie!

Pictorul Ioan Precup expune în Galeria Hotelului Elisabeth din Jula

Un vernisaj cu multe emoții și amintiri plăcute

Hotelul Elisabeth din Jula, care pe vremuri era Căminul de elevi români de pe lângă școala și liceul românesc din oraș, și-a deschis din nou larg porțile sâmbătă trecută, 26 aprilie, în fața unui artist român. Vernisajul expoziției cu titlul „Amintiri” de pictură și desen a artistului *Ioan Precup* a adunat mulți prieteni și colegi români ai artistului originar din Jula.

Expoziția a fost deschisă de artistul plastic *Ștefan Oroian*, care a rememorat multe amintiri comune cu Ioan Precup, pe care l-a cunoscut încă din anii de liceu. Ștefan Oroian a vorbit despre sentimentele adânci pe care Precup le are cu orașul Jula și împrejurimile, cu oamenii și cu clădirile semnificative ale orașului, tocmai din acest motiv deseori vedem în lucrările lui malul Crișului sau Cetatea Julei, dar și clădiri de pe strada Vár, acolo unde și azi se găsește Casa Precup, casa unde a copilărit pictorul Ioan Precup.

Așa cum însuși artistul a spus, cu toate că de la vârsta de 22 de ani nu mai trăiește în Jula, până și azi este legat cu mii de fire de orașul său natal, unde se întoarce de fiecare dată cu mult drag. Și vine cu drag nu numai să viziteze mormintele părinților și bunicilor, ci și pentru a-și expune lucrările inspirate din amintirile trăite în Jula.

Ioan Precup și-a petrecut marea parte a vieții într-un mediu unguresc, la Kunszentmárton. A absolvit facultatea pedagogică și apoi căsătorindu-se a ajuns

la Kunszentmárton, unde a lucrat ca profesor de educație fizică. Pictura i-a rămas aceea pasiune pe care o avea din tinerețe. Acest talent l-a făcut pe Ioan Precup să mențină apropierea față de artă și în timpul liber să meargă în mijlocul naturii și să picteze. Peisajele lui Ioan Precup se bucură din plin de tehnica picturii în aer liber. Multe dintre tablouri sunt cunoscute julanilor, reprezentând aspecte din viața familiei Precup din Jula și din împrejurimi, cum ar fi tablourile „Tatăl meu”, „Casa bunicii”, „Gospodăria bunicului”, „Strada Vár nr. 2”, picturile „Castelul Almásy”, „Brațul mort”, etc.

Expoziția lui Ioan Precup de la Hotelul Elisabeth din Jula poate fi văzută timp de o lună.

E.Ș.

FOAIA
românească
2 mai 2014
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Șimon. Colectiv redacțional: Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2014: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria) și de la Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (București, România).